

نگاهی به گلشن راز نوشتاری است از آقای ابراهیم خدایی که در سایت نشریه اینترنتی مردم لر (لور) به نشانی زیر <http://www.loor.ir> منتشر شده است.

نگاهی به «گلشن لر» سروده نصرت الله بهرامی

این کتاب از سال ۱۳۵۸ تا کنون انتشار نیافته است

دو سال پیش (۱۳۸۴) در الیگودرز از یک دستفروش کتاب کهنه و فرسوده ای با بهایی اندک خریدم و البته از این خرید انگیزه ای نداشتم جز کلمه «لر» که در عنوان کتاب (گلشن لر) می درخشید، با توجه به آنکه در محافل ادبی نامی از سراینده مجموعه (نصرت الله بهرامی بهرامی استرکی) نشنیده بودم تصور این بود که این کتاب مجموعه سروده های فارسی پیرمردی الیگودری است و فاقد هرگونه ارزش ادبی خاص خواهد بود. اما وقتی به تورق آن پرداختم در یافتن بخش قابل توجهی از سروده ها به زبان «لری بختیاری» یا به قول شاعر «لری محلی» است، هر چه بیشتر مطالعه و مدافه می کردم بیشتر قانع می شدم که این مجموعه نه تنها ارزش خواندن و دوباره خواندن را دارد بلکه نیاز است معرفی و تجدید چاپ گردد چرا که نه تنها بخش لری آن نمونه عالی ادبیات سیاسی و متعهد لری است بلکه بخشهای فارسی آن نیز می تواند نمونه قابل عرضه ای از ادبیات انقلابی، متهد و چپگرای فارسی در آستانه انقلاب اسلامی ۵۷ باشد.

ابراهیم خدایی

الف) اندکی درباره شاعر: آقای نصرت الله بهرامی استرکی چنانکه به قلم خویش در مقدمه نگاشته اند زاده ۱۳۰۲ در یکی از روستاهای شهرستان الیگودرز می باشند، زاده خانواده ای بختیاری کشاورز معمولی. بهرامی در مقدمه کتاب اشاره نموده است که نتوانسته تحصیلات عالی داشته باشد و مدرک تحصیلی اش جز در حد همان مکتب خانه و چند سال دبستان «پهلوی» نبوده است، گرچه شعر ایشان فراتر از اینهاست.

زندگی شاعر همانگونه که در شعر وی نیز انعکاس یافته، داستانی دارد سرشار از مبارزه اجتماعی و سیاسی، تا زمانی که ساکن روستای کوچک زادگاهش است طرف مبارزه اش «خان» است، در اثر همین مبارزه است که به داخل شهر مهاجرت می کند، سپس مبارزه اش شکل دیگری به خود می گیرد، تا جایی که سالها رنج زندان و محرومیت از حقوق اجتماعی و.. را متحمل می شود.

ب) مبارزه اجتماعی در «گلشن لر»: این مجموعه شعر موضوعات بسیار متنوعی ای دارد، از دو بیتی های عاشقانه و گاه عارفانه گرفته تا اشعار سیاسی، مذهبی، روشنفکری و.. اما آنچه در شعر بهرامی بیش از هر دستمایه دیگری نمود یافته است «مبارزه» ای است که در سرتاسر گلشن لر وجود دارد. این مبارزه ابعاد گوناگونی دارد تا آنجا که مطالبات قومی و محلی را با مطالبات ملی و جهانی در هم آمیخته و مطالبات مذهبی را با مبارزات سیاسی مخلوط نموده است، بنگرید:

مردمان بر پای در خانه نشستن تا به کی
حرف حق اندر دهان ما شکتن تا به کی
تا به کی تسلیم باید گشت بر آدم کشان
دسته های خویش را با بند بستن تا به کی
نوجوانان را بسان مرغ کرده در قفس
مادران پیر از غم گریه کردن تا به کی
خون مردم خورده کرده سالها بر ما ستم
قصه بیداد شه از یاد بردن تا به کی...
خان بیچاره درون کاخ خویش
گشته عاجز در کنار رختخواب
تا سحرگاهان کنار منقل است
میکشد تریاک بی حد و حساب
قوم و خویش حضرت پروردگار
باشد این مرد شریف مستطاب
تنبل و تن پرور آفازده است
خانواده باشد این عالیجناب..

در مواردی نیز به بیان مطالبات قومی و مبارزه با تبعیضهای قومی و روستایی و شهری می پردازد:

گفتمش نامرد تا چشم تو کور
لر نخواهد رفت زیر بار زور

هر کص نا حق گُا اکویض ور چنس
تا بجمنض بردسض ور تئ ننس

ابیات لری زیر نیز نمایشگر دغدغه های مذهبی شاعر است در این ابیات زیر عنوان «سینه زنی» سخن از عزادارهای مذهبی و سوء استفاده برخی سوذجو و جاهل از احساسات مذهبی مردم سخن رفته است:

... عرصّ کردم مردمون دارن عزا
غرق ماتم بیاض از شض تا گدا
سینض زن زنجیر زن خررض بض سر
مسجدانض فرش کردن سر بض سر
یقسونض دردنض پیر و جوون
ترنضانض کندنض از سر زنون
فایدض آخر برن از کارسون
یا صرر بینن ازی رفتارسون..

اگر بخواهم از تمام گلشن لر سروده ای را به عنوان گل سر سید نام ببرم باید از منظومه ای لری سخن بگویم که تحت عنوان «از چاله به چاه» به نقد تفکر انقلابی پرداخته است، اینهمانی عجیبی که حکایت «از چاله به چاه» با شاهکار معروف جورج اوول با نام «مزرعه حیوانات» یا قلعه حیوانات دارد مرا وادار می کند که در فرصتی دیگر به این سروده بپردازم، اینک در پایان ابیاتی پراکنده از گلشن لر نقل می شود:

اگر حرفی زنم بری زیونم
کنم ترکت زنی آتش بچونم
گنض ناکردض وناپمض بض زندون
امونم تا اپیضض استخونم
گلی دیام بض دسض باغبونی
ز پا وستض مریض و ناتونی
همی بوسید و گُا اک داا بیداا
نفضمیام ز کف داام جوونی
تض خفتنیاک مض از فکر تض بیار
تض چی گنجی مض گرد گنج چی مار
نخاوسم هی کنم زت پاسداری
ببینم تا چض وا بو آخر کار

قسمت دوم مقاله معرفی مجموعه شعر «گلشن لر»: «مقایسه یک سروده لری با مزرعه حیوانات جورج اوول» :
<http://loor.ir/nuke/modules.php?name=News&file=article&sid=797>

<http://www.denaboy.persianblog.ir>

وبلاگ کرانه گمنام

=====

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.